

Guillem Agulló: «L'equidistància en temes de drets humans encara és símbol de poc coratge»

El pare del jove antifeixista i independentista Guillem Agulló, assassinat el 1993, recorda el cas del seu fill amb motiu de la pel·lícula que s'estrena este 1 d'octubre a la Ràpita i l'endemà a TV3, À Punt i IB3

Guillem Agulló i Carme Salvador, pares del jove Guillem Agulló, assassinat per l'extrema dreta el 1993. | Cedia

La mort de Guillem és el títol de la pel·lícula amb què Carlos Marquès-Marcet retrata el procés íntim del dol combinat amb la lluita contra el feixisme que ha marcat la vida de Guillem Agulló i Carme Salvadó, un matrimoni de Burjassot, des que un dia d'abril del 1993 un grup de joves d'extrema dreta va fer aturar el cor del seu fill Guillem a Montanejos.

En motiu de l'estrena de la pel·lícula este dijous a la Ràpita (Auditori Sixto Mir, 20.00 hores) i divendres simultàniament a TV3, ÀPunt i IB3, entrevistem Guillem Agulló, pare del jove militant de Maulets, independentista víctima de la intolerància i símbol de la lluita popular contra el feixisme.

L'estrena de *La mort de Guillem* coincidix el mateix any que la Núria Cadenes escriu la història del vostre fill i us atorguen la Creu de Sant Jordi per la vostra lluita incansable per reparar la memòria del vostre fill i de tota una generació de joves independentistes antifeixistes. Sentiu la vostra lluita escoltada i reconeguda per fi?

La nostra lluita no és per nosaltres, és per la memòria del Guillem i perquè tot per allò pel qual va lluitar no caiga en l'oblit. Per tot el que representa el meu fill i pel qual l'assassinaren i taparen el seu crim en un entramat judicial i polític vergonyós. No lluitem per nosaltres, que vam perdre el més important que es pot perdre a la vida, que és un fill, sinó per denunciar el silenci i la complicitat dels poders fàctics amb el feixisme. Sembla que darrerament els astres s'han conjurat i

tot d'una coincideixen el llibre de la Núria Cadenes, l'estrena de la pel·lícula i la Creu de Sant Jordi però tot això vola ben amunt, és per a ell.

Respecte a la pel·lícula de Marçet he llegit que no és la pel·lícula que us hauria agradat però era la que calia fer. Calia explicar-la sota este prisma més humà?

Sí, la gent militant sap que va passar i què estàvem vivint al País Valencià políticament en aquell moment i també en altres moments, el feixisme persisteix i surt quan fa falta. Com van intentar vendre un crim polític, d'odi, com una baralla entre bandes rivals. Quan darrere s'hi amagava la Levantina de Seguridad; l'extrema dreta i la complicitat dels poders i alguns mitjans de comunicació que deformaren la realitat a la seua conveniència i apuntalarem els poders fàctics del País Valencià.

En contrapunt està el llibre de la Núria, qui vulga saber del funcionament de la ultradreta i la impunitat de la qual ha gaudit al País Valencià ho troba allí. Quina impressió tens del llibre un cop acabat i publicat i què li sembla la bona acollida?

Estem molt orgullosos del llibre de la Núria. Ella com a Maulet va viure molt de prop la història. La Núria i en Toni són els primers que van venir a casa i van denunciar el que havia passat amb el nostre fill i què estava passant amb un judici farsa i ho van denunciar al Principat. El primer llibre sobre la mort del Guillem no el vam poder llegir, era tot molt recent. Este, per ser la Núria, sí que ho hem fet saltant algunes pàgines per la seua duresa. La Núria escriu des de la proximitat i amb una passió que fa que tot arribe al lector multiplicat per mil i estem molt orgullosos d'ella, del seu llibre i de la seua lluita al nostre costat. Com nosaltres, estos dies no para amunt i avall, uns pel llibre, altres per la pel·lícula. És una alegria per nosaltres i per ella arribar a la cinquena edició. Un motiu molt gran d'orgull, ja que és una persona propera que ens estima.

Quan el feixisme t'ha mort un fill i ara veus que ressorgix sense mascareta a la vida política que pensa?

Què no ha marxat mai, ja hi era, soterrat en el PP. Quan el necessiten el fan sortir. Traduït en Vox, en levantina de seguridad, en l'assassí del nostre fill, en Diario las Provincias ... Allí està per a quan el necessita qui mana, sovint PP però també el PSOE quan fa falta com va passar ací amb Lerma o el seu silenci còmplice amb tot el tema de Catalunya.

Ha marxat mai del País Valencià i de l'Estat Espanyol?

Estava sota les clavegueres de l'Estat, esperant que amb alguna excusa, algú l'activara. Ara han tingut excusa sota una suposada ruptura de la seua visió d'Estat i ja s'està veient que no és només un tema que afecta solament l'independentisme sinó a l'antifeixisme siga d'on siga.

"Ells actuen amb mètodes violents, intimiden, apallissen, avisen, assassinen. Quan demostres que no t'arrossen, la por canvia de bàndol"

Des de la vostra dura experiència de perdre un fill a les seues mans... Com se'l combat al feixisme?

Se'l combat i se'l guanya quan li perds la por. Ells actuen amb mètodes violents, intimiden, apallissen, avisen, assassinen. Quan demostres que no t'arrossen, la por canvia de bàndol. La por

la tenen ells perquè la gent del carrer, els obrers, sempre serem més units, fa falta que no defallim i ens mobilitzem sempre d'una manera o altra. Es veu en qualsevol mobilització que són quatre gats. Però quatre gats en una conveniència molt important amb el poder. Però la gent que lluita pels valors socials comuns i la justícia sempre serem més

La traducció és només Vox?

És Vox com a propaganda i faena bruta, és el blanqueig del feixisme dels mitjans de comunicació, és donar veu a l'horror i a l'injustificable. Un antifeixista, siga a Madrid o a Barcelona o a València té clares eixes premisses. Si no, no són antifeixistes, són part d'una estructura interessada en què tot vaja així.

Ja vau rebre amenaces durant el judici i durant aquests anys han perdurat? L'actor que havia d'interpretar al Guillem primer ho va deixar. Expliqueu-nos.

No el culpem, és normal i humà tenir por, va rebre amenaces, com la resta de l'equip del rodatge i va decidir retirar-se. El tenien fitxat i va agafar por que és molt normal. L'altre noi també ha rebut amenaces i intenta no sortir massa de casa fins que la pel·lícula no estiga tant d'actualitat i faça enfadar a la fera. El que parlàvem, encara hi són, no marxaren mai.

La Banda Sonora de la pel·lícula feta pel Xavi Sarrià també ha arrasat amb pocs dies. Què us fa sentir la lletra del Xavi?

És un himne preciós al País Valencià, definix que som, que no s'apaguen els estels que ens fan continuar endavant, parla de lluita, resistència, de la gent treballadora, de la perseverança de la nostra terra. La Carme diu que quan la va escoltar i va pensar el País Valencià és açò, això és un himne preciós.

Guillem Agulló i Carme Salvador Foto: Cedida

Què ha significat Maulets en la vostra vida? Creieu que el Guillem encara duria arrelades estes sigles en què alguns joves van aprendre a fer política interiorment i al carrer?

I tant, moltes voltes ho he pensat i Guillem no hauria traït les seues idees mai en la vida. Segurament hauria fet cap a la CUP per ideals i com a continuïtat de Maulets. Vau ser un jovent preciós en una època molt difícil i amb uns objectius d'igualtat social i d'alliberament col·lectiu i de classe admirables.

Per qui no conega la vostra lluita en defensa de la veritat i reparant la mort del vostre fill i ara veja la pel·lícula, com li resumirieu estos anys de feina de formigueta que han mantingut viva la memòria del Guillem.

Doncs com he dit abans, no ha estat una lluita, ha estat fer honor a la veritat i no claudicar en parlar del que va suposar la mort del nostre fill, per a nosaltres una pèrdua irreparable però com es va amagar tot en un judici polititzat i vergonyós. Ara estem més acostumats a veure com es vulneren drets humans però llavors sota l'emparament del Règim del 78 molts pensarem que hi havia certes coses superades. L'assassinat del Guillem deixa palès que no.

Com s'explica també tot l'entramat judicial, polític i mediàtic que va envoltar l'assassinat del vostre fill?

Tot és una estructura al servei d'uns interessos que quan cal s'activa per a crear un relat únic i amagar qui tinga unes idees que no formen part d'ella.

La premsa és massa vegades còmplice i no denuncia davant les injustícies?

No tota, però està clar. Nosaltres al País Valencià ho patirem amb el diari Las Provincias, com deformaven la realitat. Com ho presentaven com que el nostre fill s'havia barallat amb una banda rival, quan en veritat sabien què anaven a fer i quin era el seu objectiu. No tota la premsa, està clar però sovint es blanqueja i encobrix el feixisme i estan sota les ordres d'uns quants amb molt poder.

Com definirieu l'antifeixisme que defensava Guillem.

Doncs un antifeixisme, com en totes les bandes del món que busca un món més just, que lluita per la igualtat de classes, pel feminisme, per la supervivència de les identitats culturals que busca un món més just per a tothom.

Creu que en estos moments de política tensada i polaritzada, l'antiracisme, la lluita de classes, la supervivència cultural ha d'anar sempre de la mà de l'independentisme?

Ni el Guillem llavors, ni jo mateix ho entenen d'una altra manera. Sí no és per una societat que lluite contra les desigualtats què fem. Segurament existix en política però jo no ho sé entendre així.

"Tota lluita per l'alliberament col·lectiu i personal ha d'anar acompanyada d'un vessant social que escolte els que cerquem una vida més justa"

A l'altra banda de tot això queda buit el contingut independentista si el resumim a números i pics sociològics?

Totalment, tota lluita per l'alliberament col·lectiu i personal ha d'anar acompanyada d'un vessant social que escolte els que cerquem una vida més justa. El Guillem cercava eixos valors.

Com vàreu viure l'1 d'octubre des de Burjassot ara que ens trobem en esta data?

Amb il·lusió i expectativa perquè passaria a Catalunya, ja que de retruc encoratjaria el País Valencià en reconstruir un País i una cultura en comú que sovint se'ns ha estat negada des de la dreta i per un provincialisme absurd que s'ha volgut vendre de què era el País Valencià.

La vida després del PP i la Rita ha estat millor, Guillem?

Com et dic et trobes de tot. Trobe a faltar des de les Corts Valencianes més valentia envers alguns temes. Quan se'ns va convidar ens van posar l'himne oficial "per ofrenar noves glòries a Espanya" i el PP insultant a cau d'orella. Sovint, hi ha excepcions com en tot i estem agraïts a molta gent però l'equidistància en temes de drets humans encara és símbol de poc coratge, de no voler treure massa la cara per por de rebre de l'Estat i emmascarar per por o interès polític els fets.

El País Valencià és sinònim de?

Perseverança, alegria, coratge, lluitar en condicions molt adverses i no desistir del que és just.